kaks.fi
KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ

TUTKIMUSOSIO

Enemmistö on täysin varma, että käy äänestämässä eduskuntavaaleissa

Kaikista täysi-ikäisistä ja alle 80-vuotiaista kolme viidestä (62 %) ilmoittaa, että tulevat varmasti äänestämään eduskuntavaaleissa huhtikuussa, käy ilmi KAKS – Kunnallisalan kehittämissäätiön tutkimuksesta. Melko varmoja äänestäjiä on viidennes (21 %). Enemmän tai vähemmän epävarmoja on kuudenneksen verran (15 %).

Nyt saatu tulos on samaa tasoa kuin vastaavana ajankohtana ennen 2019 eduskuntavaaleja. Täysin varmoja äänestäjiä oli vuoden 2018 joulukuussa 60 %. Vuoden 2019 eduskuntavaaleissa Suomessa asuvista kansalaisista 72 % käytti äänioikeuttaan. Nyt saadut tulokset viittaavat siihen, että äänestysprosentti saattaa olla samaa tasoa, ellei jopa hieman korkeampi.

Keskimäärää vähemmän vakuuttuneita ovat nuoret ikäluokat, opiskelijat, työntekijät, työttömät ja vähemmän koulutetut. Nuorista, 18–30-vuotiaista, vähän yli puolet (55 %) on varma, että käy äänestämässä. Ikääntyneimmistä, yli 60-vuotiaista, varmoja uurnilla kävijöitä on enemmän kuin kaksi kolmesta (68 %).

Ylemmät toimihenkilöt, yrittäjät ja eläkeläiset ovat keskimäärää vakuuttuneempia äänestämässä käymisestään. Opiskelijat, työntekijät ja työttömät ovat epävarmempia siitä, että menevät eduskuntavaaleissa uurnille.

Kun tarkastellaan eri puolueiden kannattajien aikomuksia käydä äänestämässä, niin muita varmempia ovat etenkin kokoomuksen (84 % varmoja), vihreiden (77 %) ja vasemmistoliiton (74 %) kannattajat. Perussuomalaisten (61 %) ja keskustan (58 %) kannattajat ovat muiden puolueiden kannattajia jonkin verran vähemmän innostuneita äänestäjiä.

Aiempaa useampi valitsee puolueen ennen ehdokasta

Puolueen ja ehdokkaan merkitystä valinnan kannalta lähestyttiin seuraavalla kysymyksenasettelulla.

”Jos äänestäisit huhtikuun eduskuntavaaleissa, niin mikä olisi puolueen ja ehdokkaan merkitys valintasi kannalta?”

Joka toinen (51 %) ilmoittaa, että puolue on paljon tai jonkin verran tärkeämpi kuin ehdokas. Vastaavasti vain noin kuudesosa (15 %) painottaa ehdokasta. Reilu neljännes (28 %) arvioi, että puolue ja ehdokas ovat yhtä tärkeitä valintatilanteessa. Verrattuna vastaavaan tutkimukseen vuoden 2018 joulukuussa näyttäisi puolue painavan valinnassa aiempaa enemmän (40 % → 51 %).

Ikätekijä näyttäytyy vastauksissa. Nuorempien ikäluokkien keskuudessa ilmenee, ehkä yllätyksellisesti, muita enemmän puoluetta tärkeämpänä pitäviä. Ikääntyneiden parissa on keskimäärää enemmän niitä, joiden mielestä puolue ja ehdokas ovat yhtä tärkeitä valinnan kannalta. Koulutustaustalla on yhteyttä näkemyksiin. Puolueen merkitys kasvaa korkeammin

koulutettujen suuntaan. Pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla asuvat painottavat puoluekantaa keskimäärää useammin.

Varmasti äänestämään aikovista lähes joka toinen (48 %) pitää puoluetta tärkeämpänä kuin ehdokasta. Toisaalta satavarmasti äänestävistä yksi kahdeksasta (12 %) sanoo, että ehdokas on sittenkin tärkeämpi kuin puolue.

Puoluekannan mukaan käy ilmi, että puoluetta tärkeämpänä pitäviä on keskimäärää enemmän kokoomuksen (69 %) ja vihreiden (66 %) kannattajien keskuudesta. Vähiten puoluetta korostavia löytyy Keskustan tukijoiden joukosta (36 %). Keskustan kannattajista lähes puolet (45 %) pitää ehdokasta ja puoluetta yhtä tärkeinä ratkaisujen kannalta.

Joka toinen tekee valintansa yhden puolueen ehdokkaiden joukosta

Puolueuskollisuutta ja äänestäjien liikkuvuutta selvitettiin seuraavalla kysymyksellä.

”Jos käyt äänestämässä, miten todennäköisimmin valitset ehdokkaasi tulevissa eduskuntavaaleissa?”

Äänestysikäisistä suomalaisista lähes joka toinen (47 %) arvioi todennäköisimmin tekevän valintansa eduskuntavaaleissa vain yhden puolueen ehdokkaiden joukosta. Niitä, jotka arpovat ehdokasta 2–3 puolueen joukosta löytyy reilu kolmannes (35 %). Yksi kahdestakymmenestä uskoo valitsevansa ehdokkaan useamman kuin kolmen puolueen joukosta.

Ikä on yhteydessä arvioihin. Mitä ikääntyneempiä ollaan, sitä vakuuttuneempia ollaan siitä, että ehdokas valitaan vain yhden puolueen ehdokkaista. Myös akateemisen tutkinnon suorittaneet, ylemmät toimihenkilöt, yrittäjät ja eläkeläiset sanovat tekevänsä valintansa vain yhden puolueen ehdokkaiden joukosta.

Puoluekanta näyttäytyy siten, että kokoomuksen tukijat ovat tällä tavalla mitattuna selvästi kaikkein puolueuskollisimpia. Kokoomuksen tukijoista 70 prosenttia ei voi kuvitella äänestävänsä jonkun muun puolueen ehdokasta. SDP:n ja keskustan kannattajista enemmän kuin kaksi viidestä saattaa tehdä valintansa useamman kuin yhden puolueen ehdokkaiden joukosta.

Äänestysvarmuus on yhteydessä harkinnassa olevien puolueiden määrään. Varmasti äänestämässä käyvistä selvä enemmistö (58 %) valitsee ehdokkaan yhden puolueen ehdokkaiden joukosta.

Tutkimuksen toteutus. Kunnallisalan kehittämissäätiön tuoreimmassa Ilmapuntari-tutkimuksessa selvitettiin suomalaisten äänestysaikeita ensi huhtikuun eduskuntavaaleista. Arvioita äänestämässä käymisen todennäköisyydestä eduskuntavaaleissa selvitettiin suoralla kysymyksenasettelulla.

”Missä määrin varma tai epävarma olet siitä, että menet äänestämään eduskuntavaaleissa ensi huhtikuussa?”

KAKS - Kunnallisalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar Public. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 2.–7.12.2022. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.029. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttänyttä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

kaks.fi
KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

Kuvio 4. MISSÄ MÄÄRIN VARMA TAI EPÄVARMA ON SIITÄ, ETTÄ MENEE ÄÄNESTÄMÄÄN EDUSKUNTAVAALEISSA (%).

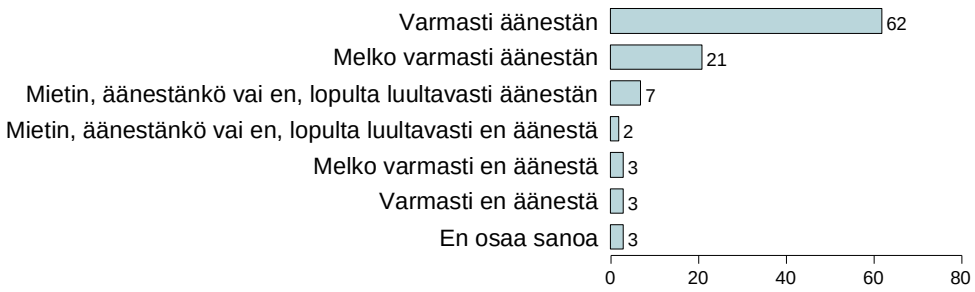

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2022

Kuvio 4t. MISSÄ MÄÄRIN VARMA ON SIITÄ, ETTÄ MENEE ÄÄNESTÄMÄÄN EDUSKUNTAVAALEISSA (vastausvaihtoehdot täydellisinä, ks. teksti; %).

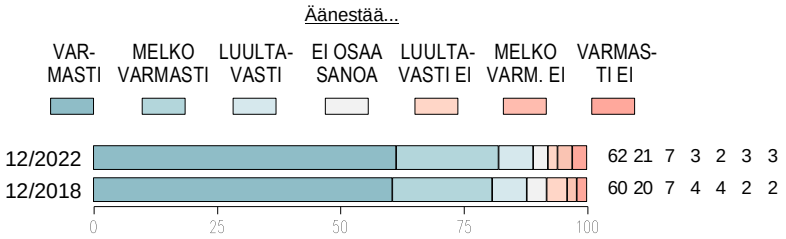

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2022

Kuvio 3. JOS ÄÄNESTÄISI EDUSKUNTAVAALEISSA, MIKÄ OLISI PUOLUEEN JA EHDOKKAAN MERKITYS VALINNAN KANNALTA (%).

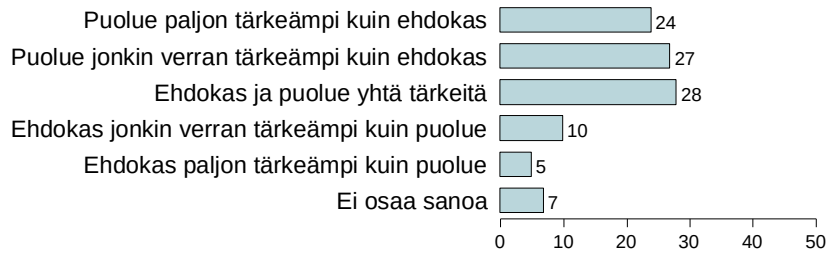

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2022

kaks.fi
KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ

Kuvio 3t. JOS ÄÄNESTÄISI EDUSKUNTAVAALEISSA, MIKÄ OLISI PUOLUEEN JA EHDOKKAAN MERKITYS VALINNAN KANNALTA (%).

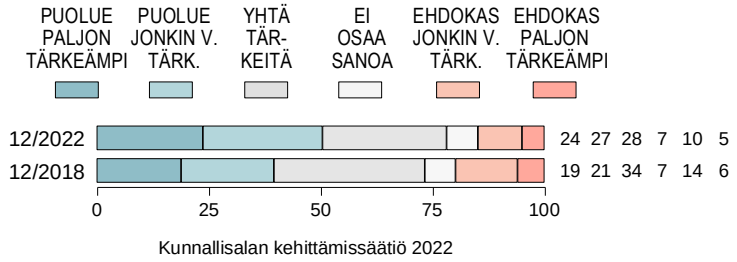

Kuvio 5. JOS KÄY ÄÄNESTÄMÄSSÄ EDUSKUNTAVAALEISSA, MITEN TODENNÄKÖISIMMIN VALITSEE EHDOKKAANSA (%).

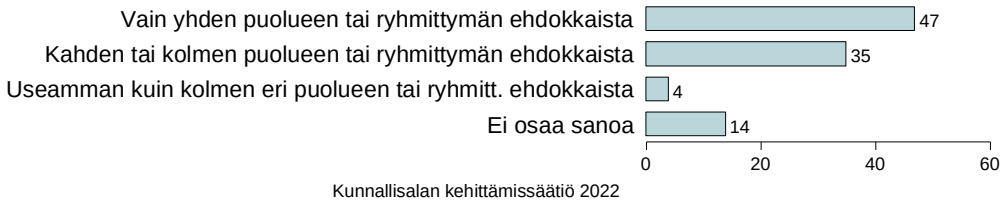

kaks.fi
KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ

Kuvio 4e. MISSÄ MÄÄRIN VARMA TAI EPÄVARMA ON SIITÄ, ETTÄ MENEE ÄÄNESTÄMÄÄN EDUSKUNTAVAALEISSA (vastausvaihtoehdot täydellisinä, ks. teksti; %).

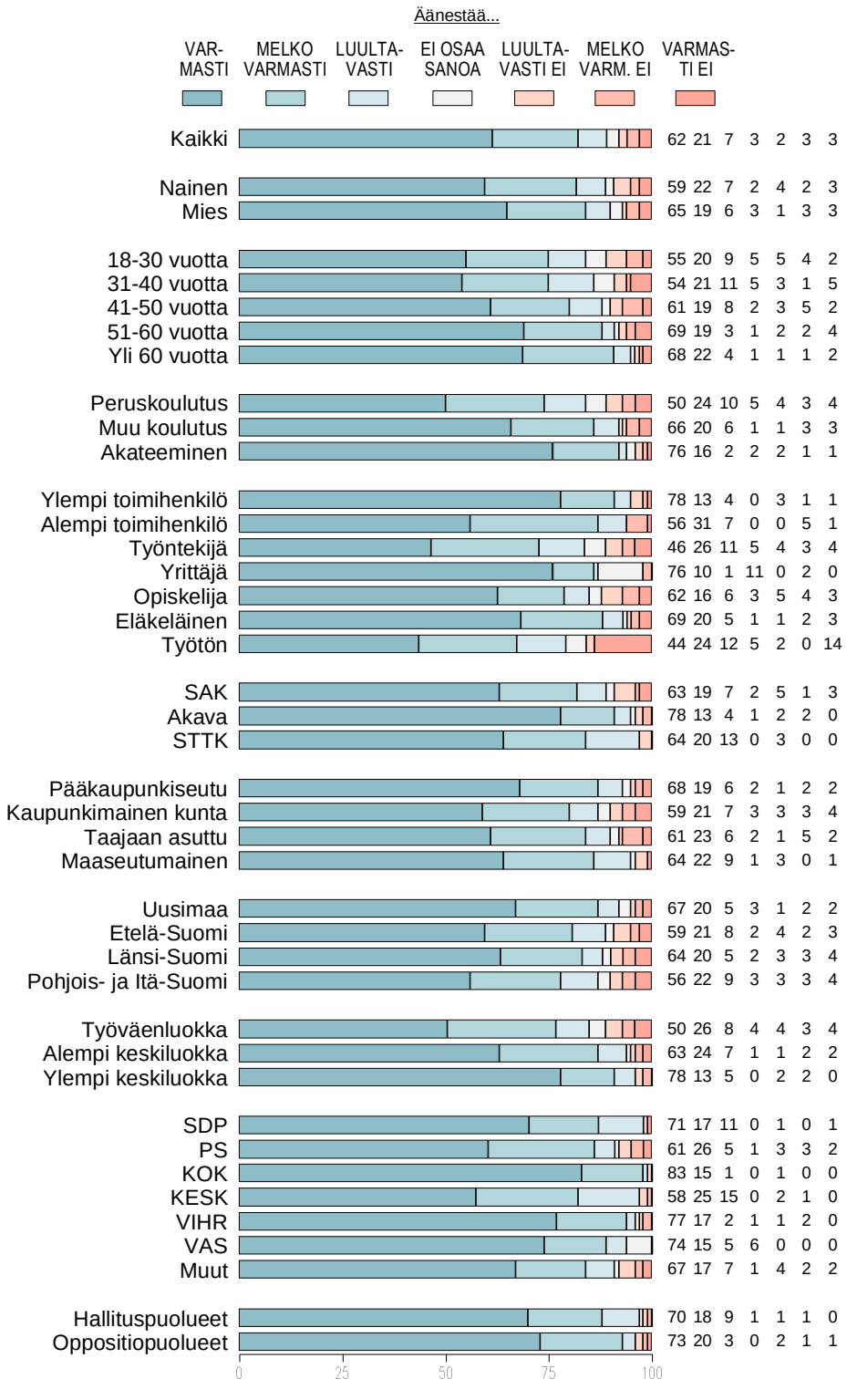

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2022

kaks.fi
KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ

Kuvio 3e. JOS ÄÄNESTÄISI EDUSKUNTAVAALEISSA, MIKÄ OLISI PUOLUEEN JA EHDOKKAAN MERKITYS VALINNAN KANNALTA (%).

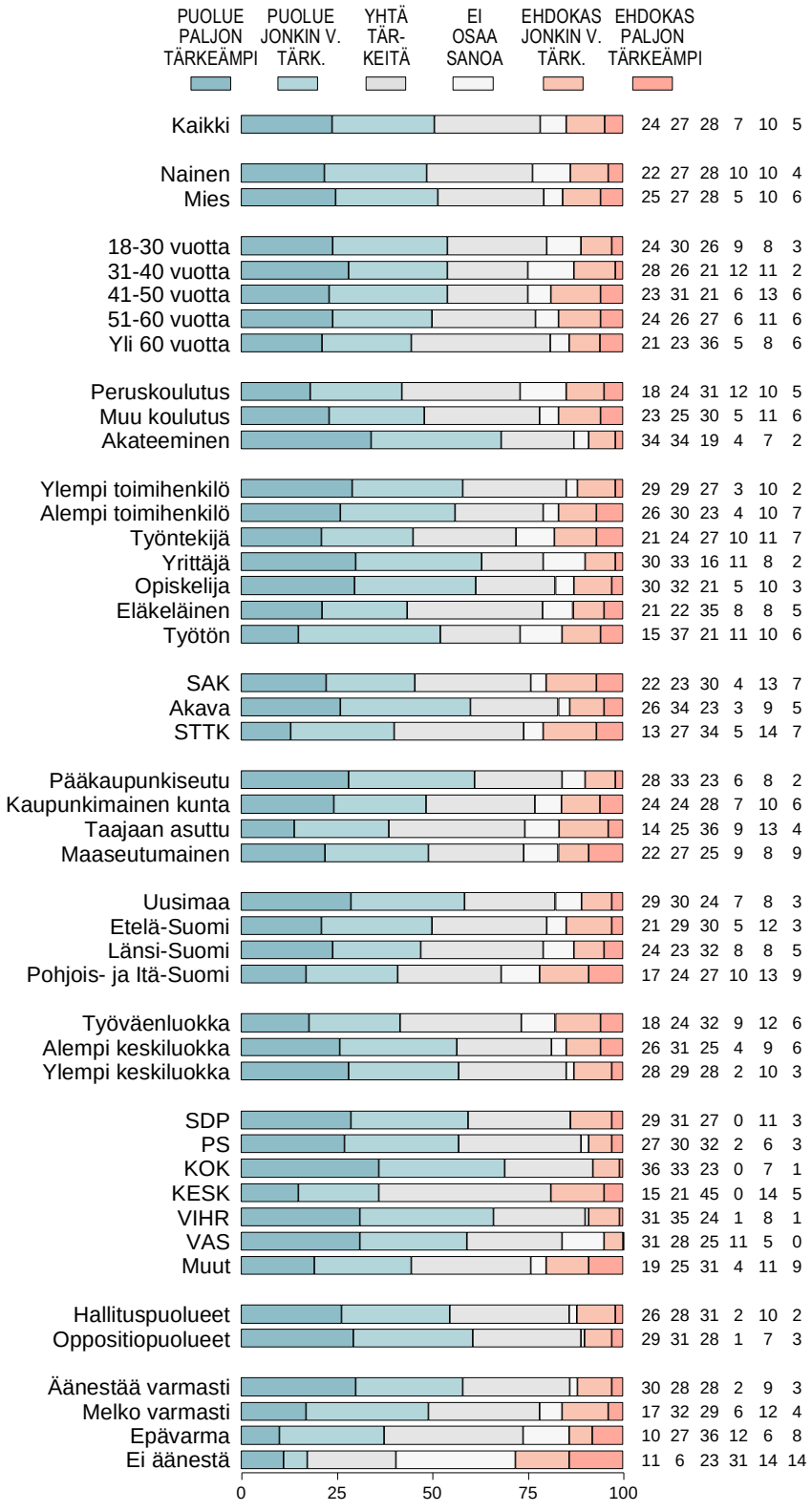

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2022

kaks.fi
KUNNALLISALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ

Kuvio 5e. JOS KÄY ÄÄNESTÄMÄSSÄ EDUSKUNTAVAALEISSA, MITEN TODENNÄKÖISIMMIN VALITSEE EHDOKKAANSA (vastausvaihtoehdot lyhennetty, %).

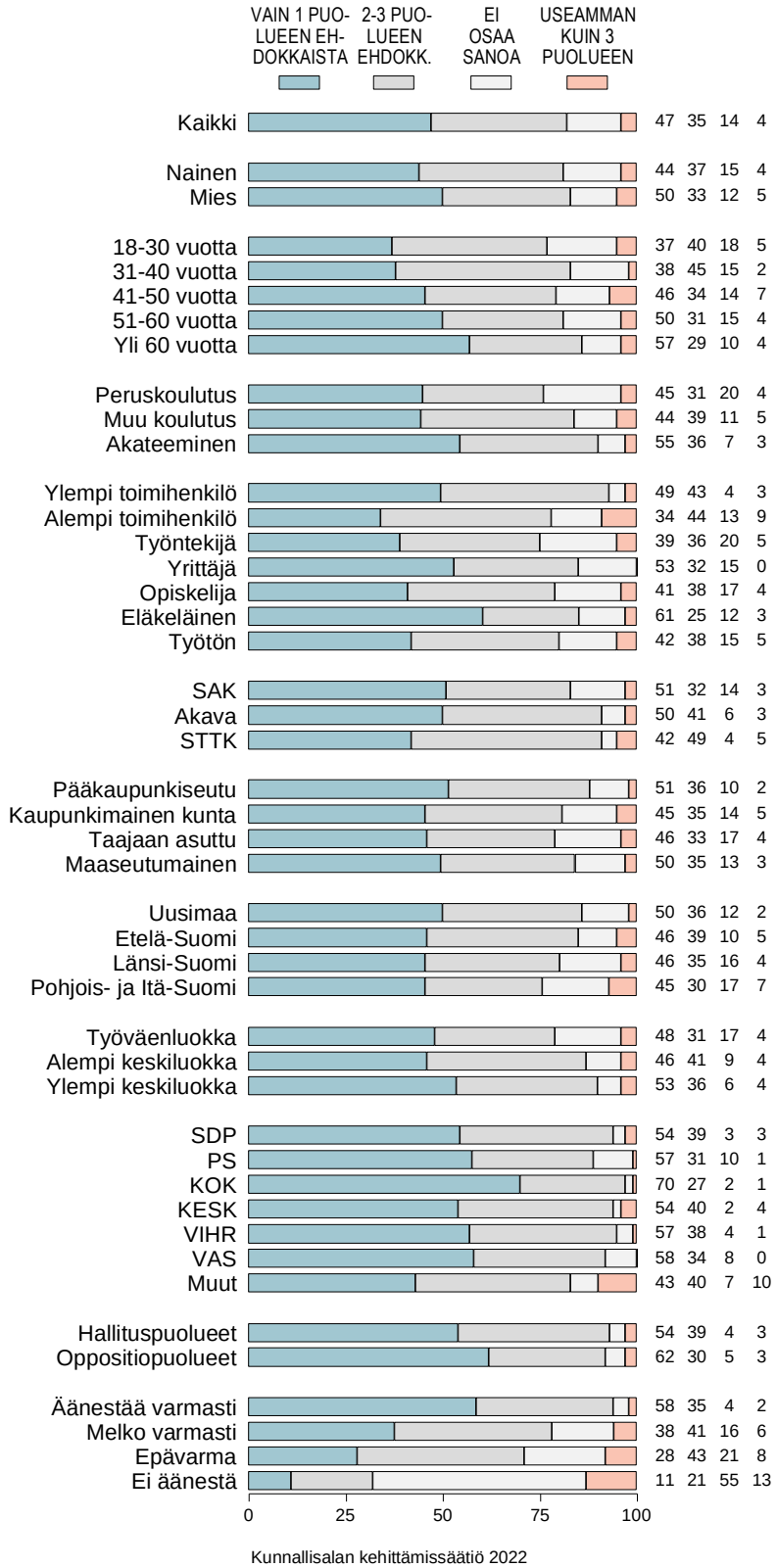

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2022

Fredrikinkatu 61 A
00100 Helsinki

kaks@kaks.fi
etunimi.sukunimi@kaks.fi

www.kaks.fi
Y-tunnus 0877260-3